45ste jaar. — Nr 150. Zaterdag 17 December 1898.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Drie maal per week **6** franks per jaar
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **25** centiemen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

De personen die een abonnement nemen aan den **POSTRIJDER** *voor het jaar 1899, zullen het blad* **gratis** *ontvangen, van den dag hunner inschrijving tot aanstaande Nieuwjaar.*

Premie aan de lezers

van den POSTRIJDER.

De **Postrijder** is het oudste blad van Limburg.

De **Postrijder** is het grootste blad van het vlaamsche land.

Het formaat van den **Postrijder** is dubbel van dat van andere bladen.

De **Postrijder** geeft dus in een nummer zoo veel en nog meer te lezen, dan andere bladen in twee nummers.

Een blad dat drie maal per week verschijnt voor den prijs van **ZES FRANKEN** *'s jaars*, en daar nboven nog *KOSTELOOS* hun PORTRET is OLIEVERF aan zijne *geabonneerden* geeft, om dat te vinden moet men bij den **Postrijder** komen.

Ziet, in de aankondigingen, het model van bewijs van inschrijving, door de nieuwe inschrijvers terug te zenden aan den uitgever van den *POSTRIJDER*, Groote Markt 37 en 39 te Tongeren.

Men kan ook het bedrag van den abonnementsprijs aan den postbode overhandigen, om den *POSTRIJDER* regelmatig te ontvangen.

Mits opleg van **1 frank** heeft elke persoon die zijn abonnement voor 1899 *vooraf betaalt*, recht op een exemplaar van de **Uitlegging der Gemeentewet van België** VAN DEN 30 MAART 1835, *met bijvoeging van alle veranderingen welke latere wetten er aan toegebracht hebben en opheffering der moeilijkheden die zich in de toepassing kunnen aanbieden*, door **M. COLLÉE**, VIJFDE VERMEERDERDE EN VERBETERDE UITGAAF.

De prijs van dit werk is in den boekhandel bepaald op **2 fr.** Voor de GEABONNEERDEN van den *POSTRIJDER*, die hun abonnement *vooraf betalen*, is het verkrijgbaar voor **1 fr.** Doch deze gunst zal maar duren tot het einde der aanstaande maand Januari.

Buitengewone PREMIE

AAN ONZE GEABONNEERDEN

PORTRET in OLIEVERF

Alle *geabonneerden* aan den *POSTRIJDER*, oude of nieuwe, hebben recht op eene artistieke premie, van het grootste belang.

Ingevolge eene overeenkomst welke wij gesloten hebben met **M. Th. LAFORCE**, kunstschilder van talent, zal ieder onzer geabonneerden **kosteloos** recht hebben op zijn PORTRET IN OLIEVERF, (grootte portret visietkaart) op houten paneel, 14 × 10, zonder kader.

Of wel op eene prachtpremie, van eene waarde van **25 fr.** voor fr. 6,50. Deze premie bestaat in een PORTRET IN OLIEVERF, met aanzienlijke vergrooting der modellen visietkaart, in eenen prachtigen gulden en fluweelachtigen kader, stijl acanthe, grootte 32 × 28 en geeft recht : 1° op de volstrekte gelijkenis, 2° op de ongeschonde teruggaaf der model-photographieën.

Om eene dezer premiën te bekomen, is het voldoende aan den schilder eene goede photographie te sturen, vergezeld van een premie-bon.

Dit bon, dat al de noodige inlichtingen inhoudt, zal door ons geleverd worden aan elken geabonneerden die er de aanvraag zal van doen zan den uitgever van den *POSTRIJDER* (order voorwaarde er eenen postzegel van 10 centiemen bij te voegen om de verzendingskosten te dekken.)

DE HUT

VAN

ONKEL TOM

35ste VERVOLG.

— Wat scheelt u toch? zegde hij. Kunt gij mijn woord niet aanneemen? Men zou denken dat gij bij de joden les hadt genomen, om iemand zoo aan te pakken.

— Ik wil er zeker van zijn, antwoordde Ophelia. Gij kunt sterven of in ongelegenheid raken, en dan zou Topsy verkocht worden, zonder dat ik er iets tegen doen kon.

— Inderdaad, gij zijt zeer voorzichtig. Maar nu ik zie dat ik in de handen van een Yankee ben, is er niets anders op dan maar toe te geven, zegde St-Clare, en schreef snel eenen giftbrief, hetgeen hij, daar hij met alle wettige vormen bekend was, zeer gemakkelijk doen kon, en teekende zijnen naam met groote wilde letters, met eene geduchte krul er onder.

— Daar, is dat nu niet zwart op wit, miss Vermont? zegde hij, haar het papier overgevende.

— Goede jongen! zegde Ophelia nu hi-rop. Maar moet het ook niet door een getuige geteekend worden?

— Och ja, dat is ook waar. Hier, Marie! vervolgde St-Clare tot zijne vrouw, de deur harer kamer openende. Nicht wilde uwe handteekening te zaren. Zet eens van uw naam hieronder.

— Wat is dat? zegde Marie het geschrift doorloopende. Wel, dat is grappig! Ik dacht dat nicht veel te vroom was voor zulke afschuwelijkheden, ze zegde zij, onverschillig haren naam schrijvende. Maar als zij dat ding verlangt te hebben, is het haar hartelijk gegund.

— Daar, nu is zij de uwe met lichaam en ziel, zegde St-Clare, het papier teruggevende.

— Niet meer de mijne dan zij te voren was, zegde Ophelia. Niemand dan God heeft het recht om haar aan mij te geven; maar ik kan haar nu beschermen.

— Welnu, zij is dan nu de uwe door eene fictie der wet, zegde St-Clare, naar de voorkamer en zijn dagblad terugkeerende.

Ophelia, die Marie zelden veel gezelschap bleef houden, volgde hem naar de voorkamer, nadat zij het papier zorgvuldig geborgen had.

— Augustino, zegde zij eensklaps, terwijl zij zat te breien, heb gij eenige beschikking voor uw bedienden gemaakt in geval van overlijden?

— Neen, antwoordde St-Clare en las weder voort.

— Dan kan al uw goedheid voor hen wel eens eene groote wreedheid blijken te zijn.

St-Clare had hij zich zelven dikwijls eveneens gedacht, maar antwoordde nu toch achteloos: Nu, ik denk ook zulk eene beschikking te maken.

— Wanneer? zegde Ophelia.

— Eerstdaags.

— En als zij dan nog eerder kwaamt te sterven?

— Wat scheelt u toch, Nicht? zegde St-Clare, zijn dagblad neerleggende en haar aanziende. Denkt gij dat ik eenige voorteekenen van de gelkoorts of de cholera heb, dat gij zoo ijverig voor mijn testament zorgt?

— Te midden van het leven zijn wij in den dood, antwoordde Ophelia.

St-Clare stoed op en ging naar de deur die op de veranda uitkwam, om zoo een eind te maken aan een gesprek, dat hem onaangenaam was. Onwillekeurig herhaalde hij het laatste woord dood! en terwijl hij tegen het hek leuncte, en naar de springende fonteinen het water in de kom keek, en daarna, als door een nevel de bloemen en boomen van het binnenplein zag spiegelen, herhaalde hij nog eens het geheimzinnige woord, dat sedereen zoo dikwijls in den mond neemt, en dat toch zulk eene geduchte kracht heeft, dood!

— Vreemd, dat er zulk een woord en zulk een ding is, zegde hij bij zich zelven, en wij het ooit vergeten, dat iemand den eenen dag leeft, volhoop, begeerten en behoeften, en den volgenden dag weg is, geheel weg en voor altijd.

Het was een warme, heldere avond, en toen hij naar het andere einde der veranda ging, zag hij Tom in zijnen bijbel zitten lezen, daarbij met zijnen vinger van woord tot woord wijzende en ernstig fluisterende.

St-Clare wandelde peinzend onder de veranda op en neer, naar het scheen alles vergetende, behalve zijne eigene gedachten. Zoozeer was hij daarin verdiept, dat Tom hem tweemaal moest herinneren dat de hel voor het theedrinken geluid was, eer hij gehoor kreeg.

Onder het theedrinken was St-Clare verstrooid en nadenkend; en na de thee zette hij zich met Ophelia en Marie, allen bijna even stil, in de voorkamer. Marie nam op eene sofa onder een zijden muskietengordijn haar gemak en was spoedig gerust in slaap. Ophelia zat stil te breien, St-Clare zette zich voor de piano en begon eene zachte treurige melodie te spelen, met accompagnement van seraphine. Hij scheen in diepgepeins verzonken en als het ware eene alleenspraak in muziek te houden. Na eenigen tijd trok hij eene der laden open, nam daaruit een oud muziekboek, welks bladen geel van ouderdom waren, en zag het door.

— Dit was een boek van mijne moeder, zegde hij tot Ophelia, en hier is haar schrift. Kom eens zen. Dit heeft zij zelve gearrangeerd uit Mozart's Requiem.

Ophelia kwam bij hem.

— Dit was ie s dat zij dikwijls placht te zingen, zegde St-Clare. Mij dunkt, ik hoor haar nog.

Hij sloeg eenige statige accoorden aan, en begon toen het oude verheven kerklied: De Dies Irae, te zingen.

Tom, die onder de veranda stond te luisteren, werd door deze muziek naar de deur der kamer gelokt. De woorden van het latijnsche lied verstond hij natuurlijk niet, maar de muziek en de manier waarop die gezongen werd, scheen hem zeer aan te doen, vooral wanneer St-Clare de roerendste gedeelten zong.

Toen het lied uitgezongen was, bleef St-Clare nog eene poos met het hoofd in de hand zitten, stond toen op en begon in de kamer op en neer te wandelen.

— Ik weet niet wat mij van avond zoo-veel aan mijne moeder doet denken, zegde hij. Ik heb een zonderling gevoel, alsof zij dicht bij mij was. Ik denk gedurig aan dingen die zij placht te zeggen. Het is vreemd. Wat is het toch, dat ons dat lang verledene somtijds zoo levendig herinnert?

Hij wandelde nog eene poos de kamer op en neer en zegde toen: Mij dunkt, ik zal eens even de straat opgaan en hooren wat nieuws er van avond is.

Hij nam zijnen hoed en ging.

Tom volgde hem het binnenplein over en vroeg of hij zou medegaan.

— Neen, mijn jongen, antwoordde St-Clare; ik zal binnen een uur terug zijn.

Tom zette zich onder de veranda. Het was helder maneschijn, hij zat daar naar het spreiende fontein te kijken en ook naar het geklater te luisteren. Tom dacht aan zijn huis en dat hij spoedig een vrij man zou zijn en in staat om daarheen terug te keeren, wanneer hij verkoos. Hij dacht hoe hij werken zou om zijne vrouw en kinderen te koopen. Hij betastte met zekere blijdschap de spieren zijner forsche armen en dacht hoe spoedig zij hem zelven zouden toehehoorren, en hoeveel zij zouden werken om de vrijheid zijner familie te verdienen. En toen dacht hij aan zijnen edelaardigen jongen meester, en op die gedachte volgde het gewone gebed, dat hij altijd voor hem had opgezonden, en toen zwierven zijne gedachten naar de lieve kleine Eva, welke hij zich nu onder de engelen voorstelde; en hij bleef zoo peinzen, tot hij zich bijna verbeeldde dat haar helder gezichtje hem uit de spattende droppels der fontein aanzag.

En zoo peinzende viel hij in slaap en droomde dat hij haar naar zich toe zag komen huppelen, juist gelijk zij placht te doen, met eenen krans van jasmijn in het haar, met blozende wangen en oogen die van blijdschap straalden; maar toen hij wel toezag, scheen zij van den grond te rijzen; hare wangen hadden eene bleekere kleur, hare oogen een meer hemelschen glans, en eene gouden glorie scheen haar hoofd te omringen, en zoo verdween zij uit zijn gezicht; Tom ontwaakte door een luid kloppen en het roepen van verscheidene stemmen aan de voorpoort.

Hij haastte zich om die te openen; en met zware schreden, onder enkele woorden, met gesmoorde stem gesproken, kwamen eenige mannen binnen, een mensch dragende, die in eenen mantel gewikkeld op een veldbedstuk lag. Het licht der lantaren beschenen het gelaat; en Tom gaf een woesten kreet van ontzetting en wanhoop, die door de galerijen klonk, terwijl de mannen met hunnen last de open deur der voorkamer naderden, waar Ophelia zat te breien.

St-Clare was een koffi-huis binnengegaan, om een avondblad in te zien. Terwijl hij dit las, werden twee heeren in de zaal, die beiden door drank beneveld waren, met elkander handgemeen. St-Clare en een paar anderen poogden hen te scheiden, en St-Clare kreeg een noodlottigen steek in de zijde met een penjaard-mes, dat hij een der vechtenden wilde ontwringen.

Terstond was het huis vol gegil, geschreeuw en gejammer; de bedienden trokken zich als razend de baren uit en wierpen zich wanhopig op den grond, of liepen verbijsterd heen en weder. Tom en miss Ophelia alleen scheenen nog eenige tegenwoordigheid van geest te bezitten; want Ma ie lag in een hevigen zenuwtoeval. Op Ophelia's beschikking werd eene der sofa's in de voorkamer haastig gereedgemaakt en de gekwetste daarop nedergelegd. St-Clare was van pijn en bloedverlies flauw gevallen; maar toen Ophelia opwekkende middelen aanwendde, kwam hij weder bij, opende de oogen, keek voor zich, zucht ernstig in de kamer rond, en liet zijnen blik over alle voorwerpen dwalen, tot deze eindelijk op het portret zijner moeder bleef rusten.

De doctor kwam nu en onderzocht zijnen toestand. Men kon uit zijn gezicht terstond opmaken, dat er geene hoop meer was; maar hij maakte toch aanstallen om de wond te verbinden; en hij, miss Ophelia en Tom verrichtten die werk met alle bedaardheid, onder het jammeren, snikken en kermen der verschrikte en angstige bedienden, die elkander bij de deur verdrongen.

— Wij moeten al dat volk wegjagen, zegde de doktor. Alles hangt er van af, dat hij stilgehouden wordt.

St-Clare opende zijne oogen en keek naar de bedroefden, welke Ophelia en de doktor uit de kamer poogden te verwijderen. Arme schapsels! zegde hij, en eene uitdrukking van bitter zelfverwijt vloog over zijn gezicht. Adolf was onmogelijk te verdrijven. Ontzetting had hem bijna van zijne zinnen beroofd; hij wierp zich zoo lang als hij was op den grond, en niets kon hem bewegen om op te staan. De anderen luisterden naar Ophelia's dringende vermaningen, toen zij zegde dat het behoud van hunnen meester van hunne stille en gehoorzaamheid afhing.

St-Clare kon maar weinig spreken. Hij lag met gesloten oogen, maar het was duidelijk te zien dat hij met bittere gedachten worstelde. Na eenepoos legde hij zijne hand op die van Tom, die naast hem knielde en zegde: Tom, arme man!

— Wat, meester? zegde Tom ernstig.

— Ik ben stervende, zegde St-Clare en drukte hem de hand. Bid!

— Als gij een geestelijke mocht verlangen, begon de doktor.

St-Clare schudde zijn hoofd en zegde nog eens en met nog meer ernst tot Tom: Bid!

En Tom bad, met alle kracht en geheel zijn hart, voor de ziel die scheiden zou, de ziel, welke zoo ernstig uit die blauwe oogen scheen te kijken. Het was letterlijk een goed gebed, met sterke roeping en trauen geofferd.

Toen Tom zweeg, vatte St-Clare hem nogmaals bij de hand, maar zegde niets. Bij sloot zijne oogen, maar bleef die hand vasthouden; want voor de poort der eeuwigheid drukken de zwarte hand en de blanke elkander als gelijken. Als broeken en bij tusschenpozen preveldde hij bij zich zelven: Recordare Jesu pie.

Blijkbaar kwamen dus de woorden, welke hij dien avond gezongen had, hem weder voor den geest, woorden van smeeking, tot de oneindige Barmhartigheid gericht. Nu en dan ontvloden enkele afgebroken regels van het lied zijne lippen.

— Hij ijlt, zegde de doktor.

— Neen, ik kom eindelijk tot mij zelven, zegde St-Clare met nadruk. Eindelijk, eindelijk!

Het spreken had zijne krachten geheel uitgeput. De bleekheid des doods spreidde zich over zijne trekken, maar vergezeld van eene uitdrukking van vreedzame kalmte, gelijk die van een vermoeid kind dat in slaap valt. Hier was als ware een engel tot hem afgedaald, om hem te troosten.

Zoo lag hij, eene korte poos. Zij zagen dat de hand des doods op hem was. Slechts nog een, juist voordat hij den geest gaf, opende hij zijne oogen, waarvan een plotselinge glans als van blijde herkenning straalde, en zegde: Moeder! en toen was hij geest geven.

(Wordt voortgezet.)

Belangrijk bericht.

Wij raden dringend onze geabonneerden aan, die gebruik van deze premie zouden willen maken als FEEST- of NIEUWJAARSGESCHENK, hunne schikkingen bij tijds te nemen. Om eene goede uitvoering te bekomen, moet men den schilder 4 tot 5 weken tijd laten.

Proeven dezer bijzondere premien zijn tentoongestelt in de bureelen van den *POSTRIJDER der provincie Limburg*, Groote Markt, 37 & 39, te TONGEREN.

TONGEREN, DEN 17 DECEMBER 1898.

Van alles wat.

't Is wel zooals ik u gezegd heb..... De doctrinairen gaan van de klacht tot de bedreiging over. Zij moeten eene kiesherVorming hebben, zij MOETEN ze hebben, opdat zij in grooter getal in de Kamer kunnen terugkeeren; en indien het katholiek ministerie ze niet toestaat, dan zullen zij zich voortaan aansluiten bij... de socialisten, voor ballottteeringen.

Ik weet niet of deze bedreigingen ingegeven door de Goblet, Buls en Van der Kindere, veel indruk maken op de regeering.

Ik geloof veeleer dat zij er zich niet om bekommert, daar zij nooit veel op den steun der doctrinairen heeft gerekend, om weerstand te bieden aan de aanvallen van het socialism.

Maar zoo ergens conservatieven waren, naief genoeg om zich te verbeelden dat de plicht van de katholieken is achter de liberalen te loopen en ten allen prijze een verbond met hen te bewerken, is het te hopen dat deze naïeven nu klaar zullen zien, en niet langer de rol van gefopten zullen willen spelen.

* *

M. de minister Begerem, heeft veel gelukwenschen ontvangen, omdat hij het denkbeeld heeft opgevat, de onzedige liedjes te verbieden.

Dit ontwerp is een ware dienst aan de openbare zedelijkheid bewezen. De gemeentebesturen, die zich het openbaar welzijn ter harte trekken, zullen den wetgever dankbaar zijn, omdat hij hen ter hulp is gekomen, om een einde te stellen aan een schandaal, dat vooral in zekere nijverheidsstreken heerscht.

Deze vuile liedjes zijn van waalschen, maar meestijds van franschen oorsprong. Men hoorde ze niet alleen op straat, maar ook in de staties en tot in de rijtuigen van den ijzerenweg, waar de vreedzame reizigers er dikwijls door gehinderd en ontsticht werden.

* *

Naar het schijnt, zijn de Maasversterkingen, waar men zooveel miljoenen aan verspeeld heeft, zoodanig ongezond dat het Ministerie heeft moeten besluiten er de troepen niet meer te huisvesten.

In vredestijd, zullen de garnizoenen in afbreekbare barakken wonen, welke men voornemens is in de nabijheid der versterkingen te bouwen, en welke volgens de bestekken ongeveer een miljoen zullen kosten.

In oorlogtijd, zullen onze soldaten goed gelogeerd zijn tusschen twee vijanden, van den eenen kant de aanvallers, van den anderen kant ongezonde forten.

Wanneer zal men eens eene algemeene beweging in ons land op touw zetten, om het zot en onverdragelijk Militarism eens voor goed den kop in te slaan?

De legers der wereld.

Nu er spraak is van algemeene ontwapening, op voorstel van Czaar Nicolaas II, hebben statistiekers de manschappen opgeteld, die de Staten en mogendheden der beschaafde wereld kunnen op rang stellen.

Rusland heeft natuurlijk de meeste soldaten onder de wapens. Op vredesvoet, telt men er een million en elk jaar wordt de reserve met 280,000 mannen vermeerderd. Die reserve bedroeg op 1 Januari 1898 bijna zeven millioen mannen, die geregeld de krijgsoefeningen bijwonen. Men telt in dit uitgestrekt keizerrijk 9 millioen inwoners, die in staat zijn de wapens te dragen.

Na Rusland, komt Frankrijk als getalsterkte in aanmerking. Er zijn bij onze zuiderburen bestendig 589,000 soldaten in werkelijken dienst. Op oorlogsvoet telt het Fransch leger 2,500,000 manschappen, en als men de reserve optreept, kan men er 4,370,000 wapenen.

Duitschland beschikt maar over 585,000 manschappen als leger contingent, doch op tien dagen tijds kan het er 2,230,000 bijeen brengen; op oorlogsvoet 4,300,000 soldaten sterk.

Italië is gedwongen geweest, door den slechten toestand zijner financiën, het effectief van zijn leger veel te verminderen. In vredestijd telt het slechts 174,000 mannen, doch wanneer al de beschikbare mannen en de reserve worden opgetrommeld, is het leger 2,200,000 man sterk. Oostenrijk-Hongarië heeft er 356,000 onder de wapens; met de reserve kan men daar 4,000,000 manschappen te been brengen.

Engeland is, gezien den rang die het inneemt, niet overlast van krijgslasten. Slechts 220,000 man zijn onder de wapens. In geval van oorlog, met alles bijeen te halen wat maar naam heeft, kan het er 720,000 bijeen krijgen. Doch de vloot, waarop al de hoop en de verdediging van Engeland rust, is de sterkste der wereld.

Die opsomming der krachten, waarover elk land beschikt, geeft ons een voorgevoel wat het wezen zou, indien een Europeesch conflict tusschen die mogendheden moest ontstaan.

Men telt in Frankrijk 1 persoon op 9 onder de wapens; in Duitschland 1 op 12; in Oostenrijk 1 op 11; in Italië het 7e gedeelte der mannelijke bevolking en in Rusland 1 op 40.

Indien een oorlog moest ontstaan, zouden niet alleen de 4,250 000 soldaten in den strijd optreden die reeds onder de wapens staan, maar 16,410,000 der reservekorpsen zouden zich insgelijks in den strijd mengen.

En dan telt men 4 millioen soldaten, behoorende tot mogendheden van derden rang, die zich insgelijks bij de bewegingen zouden kunnen aansluiten.

In de werelddeelen die voor minder beschaafd doorgaan, begint de oorlogswoede insgelijks te heerschen.

In Azië zien wij China en Japan het voorbeeld van Europa volgen en hunne krachten verdubbelen.

In Afrika zou men desnoods 250,000 inlandsche krijgers te been brengen, waarvan velen nog gewapend met boog en pijl.

Brazilië heeft, ondanks zijne uitgestrektheid, slechts 20,000 gendarmen en 28,000 soldaten beschikbaar.

De Argentijnsche Republiek en Mexico kunnen elk over 130,000 manschappen beschikken.

De Vereenigde Staten beschikken over 25,000 man militietroepen, doch in tijd van gevaar kan men er 10 millioen man te been brengen, alhoewel niet tot den oorlog gedrild.

Dus, als wij de wereld rondgaan, vinden wij er in alles 5 millioen soldaten onder de wapens. Moest een wereldconflikt uitbreken, dan zouden desnoods 34 millioen mannen gereed staan elkander onderling te verscheuren.

Waarlijk, het wordt tijd dat er van ontwapening wordt gesproken, want het ware te gruwelijk om er over te denken, wat er uit een oorlog tusschen de verbondene volkeren zou ontstaan.

Eten en weten in China.

Niemand behoeft zich te verwonderen, dat de pest en andere ziekten, die vooral door vuilheid bevorderd worden, bij voorkeur in China heerschen, wanneer men uit het onderstaande zal gezien hebben wat een Chinees alzoo naar binnen werkt.

Er is een praatje, dat bij de Chineezen ratten volksvoedsel zijn, dit is sterk overdreven. Doch ieder, die in Kanton geweest is, weet, dat daar opengesneden en gedroogde ratten veelvuldig in de straten als spijs verkocht worden. De Chineezen te Kanton zeggen dat ratt-nvlesch verwarmt en helpt tegen koude en rhumatiek.

Honden en katten zijn in vele streken van China wel geen gewoon voedsel, maar de arme menschen eten ze gerne. In Kanton worden jonge katten als een lekkernij beschouwd en er is een winkel, waar uitsluitend kattenvlesch verkocht wordt.

Een Engelsch reiziger verhaalt, dat hij te Peking geregeld vlesch van kameelen, ezels en geiten at, wanneer niets anders te krijgen was. De Europeanen zagen goed toe, dat de dieren behoorlijk geslacht waren. Dikwijls kon men een aantal Chineezen vergameld zien bij een kameel of een ezel, die op straat was doodgevallen, en er stukken afsnijden om dit als vlesch te gebruiken. Te Tsjemoelpo zag een reiziger eenige Koreanen een bevroren hond uit een hoop afval halen en zonder veel omwegen geteed maken om het ding te braden. Een andermaal waren in een woeste steeek in Hoe Pe een aantal lieden druk in de weer bij het lijk van een groot zwijn, dat volgens hen aan de pest gestorven was, maar dat zij nietteemin met ingewanden en al gingen verslinden.

Spijs en drank in China verschillen totaal met het voedsel in Europa.

Voor de komst der Europeanen, werd er slechts zeer weinig koemelk gedronken, behalve in het Noorden onder de Tartaren. In Annam en Birma, drink men ze nog niet. In latere jaren, zijn de Chineezen in sommige streken verzot geworden op de verduurzaamde melk, die uit Europa wordt ingevoerd. Kaas eten zij niet; zij noemen het « verrotte melk. »

Op feesten, worden veelvuldig vogelnesten en zeeslakken gegeten. Bij het bestellen van een diner moet men er bijvoegen, of men ze « met of zonder zwaluwen » verkiest. Zeeslakken zijn taai en bijna smakeloos of doen denken aan gekookt zeewier.

Haaien-vinnen en bevertraan komen in de Chineesche keuken veel voor.

De verbeelding speelt een hoofdrol in de geheele Chinesche geneeskunst. Wat een inlandsche doktor alzoo aan zijn zieke voorschrijft, grenst aan het wonderbaarlijke.

Schildpadzenuwen worden beschouwd als goed tegen pijn in de gewrichten. Te Nanking kauwt men op peerdenzenuwen, vermoedelijk om sterk en vlug te worden. In vele landen wordt olifantenvlesch als zeer goed beschouwd, maar het schijnt den keizer van China voorbehouden, die monster met huid en beenderen te gebruiken. Toen eenige jaren geleden, een der keizerlijke olifanten stierf, besloot de regeering, nadat over deze belangrijke zaak een uitvoerige briefwisseling was gevoerd, dat de huid en de beenderen bewaard zouden worden om door den keizer in geval van ongesteldheid gebruikt te worden. Dat zelfde jaar werd Z. M. vader genezen met eezelsuid.

Bij een cholera-epidemie in de elfde eeuw, gaf de keizer twee horens van den neushoorn aan zijn volk ten geschenke. Jonge en teere horens van herten, worden door Chineesche apothekers duur betaald.

Tot voor enkele tientallen van jaren, toen geneeskundige zendelingen in het land kwamen, wisten de Chineezen weinig of niets van scheikunde, ontleedkunde en physiologie. « Hunne begrippen van het menschelijk geraamte staan beneden onze minachting » verklaart een europeesch geneesheer. Sinds onze tijden, hebben de Chineezen begrip van bloedsomloop, maar hoe de aderen en

Er is niets nieuws onder de zon.

Dat beweert ten nieuste prof. Lombroso en hij bewijst, dat veel wat wij aan onze eeuw toeschrijven, of althans aan den nieuwen tijd, reeds lang bekend is.

De ouden, bijvoorbeeld, kenden al lang de bliksemafleiders; zij wisten, in elk geval, hoe de bliksem kan worden aangetrokken. De Keltische soldaten plachten bij onweer op den grond te gaan liggen, terwijl zij naast zich hunne ontbloote zweerden met den punt naar boven in den grond plantten. Het moet zeker wel gebeurd zijn dat de bliksem op en langs een zweerd in den grond sloeg, zonder den naastliggenden strijder te deeren. De Romeinen scijnen ook den bliksemafleider gekend te hebben en op den top van den hoogsten toren van het kasteel Duino, aan de Adriatische Zee, heeft sinds onheugelijke tijden een lange ijzeren stang gestaan. In stormachtig zomerweer, diende die stang tot voorspelling van slecht weer. Stond de zee dreigend, dan werd een soldaat op post gezet bij deze stang. Van tijd tot tijd bracht hij de punt van zijne lans dicht bij de stang, en wanneer er vonken oversprongen tusschen deze beide metalen voorwerpen, luidde hij de klok, om de visschers te waarschuwen. Gerbert (Hugues Capet) vond in de tiende eeuw een middel uit om den bliksem af te wenden van een veld, door daarin lange stokken te planten, waarop hij scherp geslepen lanspunten had bevestigd.

Iets anders. In 1662, was Frankrijk reeds in het bezit van omnibussen.

De Romeinen hebben in de Sahara zelfs reeds Artesische putten gegraven.

De vlakten van den Libanon en van Palmyra, werden kunstmatig besproeid; er worden daar nog sporen van putten en kanalen gevonden.

In 1685, schreef Papin in het « Journal des Savants » een verslag van eene proefneming gedaan door een zijner vrienden, genaamd Wilde, die bloemen kon bloeien in een oogenblik tijd. Het geheim lag in de bereiding van den grond, maar het werd er niet bij geopenbaard. Dat kan dus wel bluf geweest zijn; die kenden ze vroeger ook.

Massage was reeds van ouds bekend onder de Romeinen. Paracelsus spreekt in zijn « Opera Medica » over homoeopathie en zegt, dat gelijken door gelijken moeten genezen worden. De natuur zelf, zegt hij, bewijst het ons, door steeds neiging en begeerte tot vereeniging onder gelijken te vertoonen. Polybius spreekt ook over hetzelfde onderwerp. Avicenna en Mirappus spreken reeds over het toedienen van onzindig kleine dosis vergiften, met name arsenik. De Arabieren gebruikten aloës en kamfer voor dezelfde doeleinden als wij.

Op het gebied van heelkundige werktuigen, waren speculum, sonde en forceps, reeds bekend in 500. In de ruïnes van Pompei zijn van deze instrumenten ontgraven, welke zich nu in het museum van Napels bevinden.

Aristoteles deelt mee, dat zeewater drinkbaar gemaakt kan worden, door koking en opvanging van den damp.

De Grieken bezaten het pilema, een wollen of linnen kuras, zoo dicht geweven, dat voor de scherpste lansen ondoordringbaar was.

De molens, waarin de Romeinen hun olijven maalden, waren beter dan de tegenwoordige.

In 1210, hadden de Chineezen reeds ijzeren buizen, ofschoon ze niet gegalvaniseerd waren.

Glazen woningen hadden zelfs de Kelten in Gallië en ook de Siameezen in zeer vroege tijden.

Het besproeiingssteisel, dat Engeland en Lombardië zoo vruchtbaar heeft gemaakt, bestond reeds ten tijde van Virgilius.

Gemeenteraad van Tongeren.

Heden zaterdag, om 5 ure, openbare zitting.

NIEUWS

uit de stad en de omstreken

Retraite. — Zooals wij het in ons laatste nummer reeds aangekondigd hebben, zal er eene retraite aan de Damen en Heeren onzer stad gepredikt worden, in O. L. V. kerk, van maandag 19 tot vrijdag 23 December, door den Eerwaarden Pater Van Eynde, der Societeit Jesu.

De orde der oefeningen is vastgesteld als volgt:

Maandag, om 10 1/2 ure, Heilige Mis, gevolgd van eene fransche onderrichting; om 5 1/2 ure 's namiddags, fransch sermoon; om 7 1/2 ure 's avonds, vlaamsch sermoon, voorafgegaan door het bidden van den Rozenkrans.

Dinsdag, woensdag en donderdag, zelfde oefeningen, en daarenboven vlaamsche onderrichting, onmiddellijk na de mis van 6 ure 's morgends.

Vrijdag, om 7 ure, Heilige Mis en algemeene Communie. 's Avonds, om 7 1/2 ure, vlaamsch sermoon, voorafgegaan door het bidden van den Rozenkrans en sluiting der retraite.

Het **Conservatorium van Luik**, zal in zijn concert van heden, 17 December, om 8 ure 's avonds, de *Cantate à N. D. de Tongres*, van M. Duysens, professor bij het Conservatorium en bestierder van de harmonie der *Concordia* van Tongeren, laten uitvoeren.

Op den markt van Tongeren van donderdag waren te koop gesteld: 444 paarden, 25 koeien en kalveren, 0 schapen, 277 vette varkens, 1749 baggen, 226 loopers.

Wij roepen de aandacht onzer lezers op de schitter-nde vertooning, welke de meesters van het **Sint-Joseptpensionnat**, tegen maandag 26 December, om 7 1/2 ure, in de groote zaal der Concordia inrichten.

Wij deelen verder het programma mede, dat zeer wel samengesteld is en dat eenen buitengewonen bijval zal genieten.

Er zal veel volk dien dag in de Concordia zijn!

Eygen-Bilzen. — De Eerw. heer pastoor Van Leemput, heeft in de gemeente Eygen-Bilzen, op eigen kosten, eene prachtige zusterschool gebouwd, met overschoone woning voor de zusters.

Al de meisjes uit de gemeente en eenige uit de omliggende dorpen, ontvangen er het kosteloos onderwijs. Tevens is er eene bewaarschool aangehecht, die rond de dertig kinderen telt van beide geslachten.

Hasselt. — BALDADIGAARDS. — Sinds eenigen tijd, leveren zich welzenkende rekels over aan de grootste baldadigheden. Geen week gaat er voorbij, of er wordt op verschillende plaatsen der stad gevochten. Verleden zondag nog, op niet min dan vier plaatsen. Het ware te wenschen dat de policie een oog in het zeil zou houden en die kerels eens spoedig zou kortvleugelen.